

Objem zvoka

Časopis TIM-a za polžev vsadek, Center za sluh in govor Maribor, Vinarska 6, Maribor

UVODNA BESEDA

Sergeja Grögl, Center za sluh in govor Maribor

Zima se počasi poslavlja. Pozdravljajo nas prve spomladanske cvetice, zjutraj pa nas v novi dan že pospremi ptičje žgolenje. Pust je očitno dobro opravil svojo nalogo in poslal zimo na zaslužen spomladanski počitek. Tim za PV pa ne počiva. Ponovno smo vam pripravili novo številko časopisa Objem zvoka. Prispevke zanj smo skupaj z našimi stalnimi in novimi sodelavci pripravili za vas.

Firma Med-el vas v njem obvešča o svojih novostih, kolegica Alenka pa se je razpisala o delavnici za učitelje glasbene vzgoje na rednih OŠ. Prebrali boste lahko, kje vse se je »potepal« tim za PV in kaj vse se je na teh »potepih« dogajalo. Če vas zanima, kako naša Mojca posluša glasbo, potem le brž sežite po časopisu in se predajte zanimivemu branju.

To je le nekaj utrinkov vsega, kar vam ponuja naša nova številka, ki pa med stranmi skriva še veliko zanimivega.

Veliko užitkov pri branju in igri vam želi tim za PV.

Polžev vsadek	2
Dobra akustika v šolah	3
Novosti firme MED EL	4
Prilagojeno izvajanje predmeta glasbena vzgoja za gluhe in naglušne učence	5
Umrli je Antonius Van Uden	6
Bili smo na 5. kongresu otorinolaringologov Slovenije	7
6. mednarodni AV kongres Berchtesgaden, 10.-11. oktober 2008	8
Nedeljski zajtrk na audio-verbalni način	10
Igrajmo se spomin	13
Mojca posluša glasbo...	15
Slavil sem svoj rojstni dan	16
Neprijetne izkušnje z Audiovoxom	17
Novičke	18
Delo z nedonošenčki v ZE audiologopedskih ambulant	19

Informacije

Z vašimi vprašanji se lahko obrnete na člane Tima za polžev vsadek, Centra za sluh in govor Maribor.

Tel: 02/228 53 40

02/228 53 46 (amb.)

02/228 53 44 (šola)

Fax: 02/228 53 63

E-mail:

nada.hernja@guest.arnes.si

alenka.werdonig@guest.arnes.si

diana.ropert@guest.arnes.si

sergeja.groegl1@guest.arnes.si

irena.furjan1@guest.arnes.si

milan.brumec@guest.arnes.si

Spletna stran:

<http://www.z-csg.mb.edus.si/>

Časopis izdaja Center za sluh in govor Maribor - Tim za polžev vsadek, Vinarska ulica 6, 2000 Maribor

Direktorica Tanja Majer

Odgovorna urednica Nada Hernja

Lektorirala Tjaša Burja

Uredil in za tisk pripravil Milan Brumec

Časopis je brezplačen in izhaja v nakladi 500 izvodov. Na leto izidejo 3 - 4 številke. Tisk plačata podjetji Cochlear in MED-EL. Poštnino plačata podjetji Audiovox in Widex.

POLŽEV VSADEK

Milan Brumec, Center za sluh in govor Maribor

SLUH IN NJEGOVA IZGUBA

Zvok iz okolice potuje v uho, kjer se spremeni v takšno obliko, da ga naši možgani prepoznajo. Zvočno valovanje iz okolice potuje od zunanjega v srednje uho, kjer povzroči nihanje bobniča. Preko slušnih koščic se valovanje prenese do polža, v katerem lasne celice pretvarjajo mehanske vibracije v šibke električne impulze, ki jih slušni živec prenese do možganov. Ko je ta pot ovirana, slabše ali nič ne slišimo. Kadar slišimo slabše, smo naglušni in si pomagamo s slušnimi aparati. Če niti s slušnimi aparati ne slišimo, smo gluhi. V tem primeru nam morda lahko pomaga polžev vsadek.

KAJ JE POLŽEV VSADEK?

Polžev vsadek je elektronska naprava, ki zvok iz okolice pretvarja v električne impulze, ki jih možgani lahko "razumejo". Polžev vsadek je sestavljen iz zunanjega in notranjega dela.

Zunanji deli polževega vsadka:

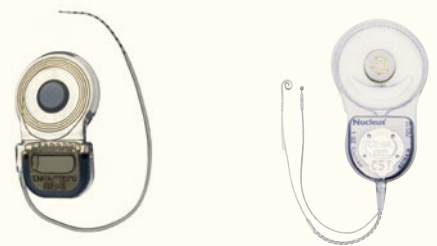
- mikrofoni: sprejema zvoke iz okolice; nameščen je za ušesom (na procesorju) ali na oddajniku;
- procesor signalov: majhen računalnik, ki signal iz mikrofona spremeni v električne impulze; vsi novejši modeli so že zauheljni;
- oddajnik: plastičen obroč z navitjem in magnetkom; prenese signal iz procesorja govora v

sprejemnik (notranji del).

Notranji del polževega vsadka:

- sprejemnik: sprejema signale iz oddajnika in jih razporeja na polje elektrod; vstavljen je pod kožo za ušesom;
- polje elektrod: nameščene so v polžu; preko njih se električni impulzi prenesejo na slušni živec.

ALI S POLŽEVIM VSADEKOM TAKOJ SLIŠIM?

Ne! Po operaciji, ta običajno traja od 2 - 3 ure, ostane pacient do enega tedna v bolnišnici, dalje pa okreva doma. Večina se v tem času počuti normalno. Po približno mesecu dni mu strokovnjaki na kliniki dodajo še zunanje dele polževega vsadka, pri čemer je potrebna prva nastavitev procesorja govora glede na njegove individualne potrebe. Nastavitev ni enkratno dejanje. Na začetku so nastavitve bolj pogoste, kasneje pa enkrat letno, oz. po potrebi. Napredek in uspeh sta odvisna od mnogih dejavnikov, predvsem od tega ali je gluha oseba že slišala, ali pa je gluha od rojstva. Na vsak način pa polžev vsadek pomeni lažjo orientacijo gluhe osebe in olajšano pot pri učenju poslušanja in govora. Sama vstavev polževega vsadka ni dovolj za uspešno pridobivanje slušno-govornih sposobnosti, zato uporabnike usmerimo v rehabilitacijo.

DOBRA AKUSTIKA V ŠOLAH

Nada Hernja, Center za sluh in govor Maribor

ZVOK

Je človeku zaželen in koristna informacija, z govorom se medsebojno sporazumevamo, z glasbo izražamo naša stanja, zvoki narave nam sporočajo dogajanje v naši okolici.

HRUP

Je zvok, ki v naravnem okolju vzbuja nemir, moti človeka in škoduje njegovemu počutju ter zdravju. Prekomerna obremenitev s hrupom zmanjša slušno razumljivost pri sporazumevanju in zmanjša koncentracijo. Pri tem ni nujno, da gre vedno za zelo glasen hrup.

Težave zaradi hrupa je potrebno opazovati v zvezi z dejavnostjo, ki jo v tistem trenutku opravljamo. Mejo hrupa za umske dejavnosti opredeljujejo do 55 dB. Pri glasnosti 65 dB trajnega hrupa se pojavijo simptomi stresa.

Kriteriji postavljajo mejo povprečne 8-urne izpostavljenosti hrupu na 85 dB. To je meja, ki predstavlja potrebo po zaščiti posebej občutljivih delavcev. Delovna mesta z računalnikom veljajo za mirna, saj delo zahteva zbranost. Hrup v prostoru naj ne bi presegal 60 dB.

Pri 95 dB je hrup neprijeten, pri okoli 105-110 dB pa že doseže mejo bolečine.

HRUP V ŠOLI

Meritve kažejo, da je hrup v šolah prevelik. Povprečno je nivo okoli 65dB, pri skupinskih dejavnostih celo do 95 dB!

Na hrup v šoli vplivajo:

- Oblike dela v razredu, saj pouk ni več statičen, kjer bi bili učenci mirni in tihi ter poslušali

učitelja. Učenci so danes mnogo bolj aktivni, pouk se odvija v skupinskih oblikah dela ipd.

- Zunanji hrup, ki ga povzročajo: promet, glasovi okolja, električne naprave šole ipd.
- Odboj, ki nastaja v prostorih z gladkimi površinami vpliva na akustiko v razredu. Zaradi odboja je govor manj razumljiv, saj se izgovorjeno še sliši, ko ga že prekriva nov govorni signal.

POSLEDICE HRUPA V ŠOLI

Hrup ni primeren za otroke. Slabo razumevanje govora zaradi hrupa otroke prizadene bolj kot odrasle, saj imajo manj jezikovnega predznanja in slabši besednjak. Jezikovno znanje nam odraslim omogoči, da delno slišano dopolnimo v mislih in tako razumemo.

Poslušanje v neprimernih pogojih zahteva veliko večjo pozornost. Izjemno težko je takšno poslušanje za otroke z motnjo sluha in za otroke, ki imajo jezikovne težave. Slaba akustika v razredu oteži integracijo.

Stalni hrup povzroča nervozo in nekoncentracijo, lahko pa vodi tudi v agresijo in slabšo samokontrolo.

Hrup v šoli vpliva tudi na učitelje. V nemirnem razredu je potrebno veliko več koncentracije, hrup je potrebno preglasiti, zato je učitelj glasnejši. Hrup zmanjša tudi sposobnost senzibilnosti.

DOBRA AKUSTIKA PROSTORA

Dobra akustika prostora pomeni uravnoteženost med odmevnim časom, hrupom in zvočno

izolacijo prostora. V prostoru z dobro akustiko so zaželeni zvoki poudarjeni, nezaželeni pa odstranjeni ali zmanjšani. Zvočna izolacija pomeni preprečevanje prenosa zvoka (uporaba zvočno izolacijskih materialov), zvočna absorpcija pa zniževanje ravni zvoka v prostoru (uporaba zvočno-absorpcijskih materialov).

V šolah se poleg uporabe navedenih materialov poslužujejo tudi zavestnega zniževanja hrupa s pomočjo zvočnih semaforjev, ki opozorijo na zvišano raven hrupa.

ZAKLJUČEK

Tihi prostori omogočajo proces učenja. V prostoru z dobro akustiko se glasni zvoki pridušijo. V takšnih pogojih se poveča razumevanje in sposobnost koncentracije. Hrup v šoli vpliva na učence in učitelje. Učence s posebnimi potrebami prikrajša na področju razumevanja, torej na njihovem šibkem področju.

Mnoge šole v Sloveniji se zavedajo teh težav in s projekti dokazujejo prevelik nivo hrupa. Potreben je še naslednji korak, s katerim bi sanirali pogoje v obstoječih šolah in vplivali na pravilno uporabo materialov pri novozgrajenih šolah in vrtcih.

NOVOSTI FIRME MED-EL

Eva Kohl, MED-EL Wien

Dragi uporabniki polževega vsadka, strokovnjaki in svojci!

V zadovoljstvo mi je, da se ob prehodu v novo leto v imenu firme MED-EL, lahko ozrem na novosti zadnjih let:

Že od leta 2006 sta dosegljiva nova govorna procesorja OPUS1 in OPUS2. Od 2008 imajo tudi uporabniki implantata MED-EL Combi40+ možnost uporabiti to novo generacijo procesorjev. Zamenjava je koristna tudi za uporabnike starejših generacij implantatov: razširjen frekvenčni obseg in FSP strategija govornega kodiranja omogočata boljše razumevanje govora v hrupu in boljše zaznavo glasbe.

Procesor OPUS2 odlikuje lahka in ergonomska oblika, izboljšana zanesljivost in preprostejše ravnanje s pomočjo zvočne informacije, z opozorilnim znakom in zelo preglednim daljincem. Predvsem za šolarje je pomembna integrirana telefonska tuljava in direktni priključek za vse običajne FM sisteme.

Izjemno pomembne so pridobitve na področju razumevanja govora, ki ga omogoča FSP - nova strategija predelave signala. Ta fina časovna struktura govornega signala, ki se predela in posreduje centralnemu sluhu, je v vseh drugih strategijah zanemarjena. Ta nova strategija omogoča izboljšano razumevanje v težjih pogojih poslušanja, kar so dokazali v primerjalni raziskavi CI-Zentrum Hannover*. V tej raziskavi, ki je zajela vse vodilne proizvajalce kohlearnih implantatov, so uporabniki MED-EL OPUS-a pokazali najboljše razumevanje v hrupu.

Naša slovenska partnerja

Dorimpex d.o.o. in WIDEX d.o.o. vam bosta z veseljem svetovala o razlikah in prednostih novih procesorjev. Za vsa vaša vprašanja ali prošnje smo na razpolago v MED-ELu na Dunaju, od koder vas v Sloveniji oskrbujemo. Poleti 2008 smo se preselili v nove prostore in dosegljivi smo na našem novem naslovu: 1090 Wien, Liechtensteinstr. 22a/I/Mezz/5.

Vabim vas, da si ogledate našo domačo stran www.medel.com, kjer so natančneje opisane pridobitve z novim govornim kodiranjem FSP.

Za najboljši izkoristek kohlearnega implantata sta potrebni tudi ustrezna rehabilitacija in terapija. Zato smo vselej podpirali šole in ambulate za terapijo poslušanja.

Tudi na naši internetni strani ponujamo v rubriki „Rehabilitacija“ pregled ustreznih materialov za terapijo in ideje za igro ter vaje.

To seveda ni vse – začudeni boste, koliko novosti boste odkrili na naši domači strani. Dovolite se presenetiti!

Z najboljšimi željami ob začetku leta 2009 in s prijateljskimi pozdravi,

vaša

Ing. Eva Kohl / MED-EL Wien.

* Haumann et al., 8th International Conference of the European Society of Paediatric Otorhinolaryngology, Budapest, 8–11 June 2008

PRILAGOJENO IZVAJANJE PREDMETA GLASBENA VZGOJA ZA GLUHE IN NAGLUŠNE UČENCE

Alenka Werdonig, Center za sluh in govor Maribor

V decembru smo na Centru za sluh in govor Maribor v okviru permanentnega izobraževanja strokovnih delavcev, ki poučujejo gluhe in naglušne otroke v programih s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, izvedli delavnico, namenjeno učiteljem glasbene vzgoje.

Idejo za delavnico smo dobili ob številnih vprašanjih in dilemah razrednih učiteljic ter profesorice glasbene vzgoje. Pogosta vprašanja, ki so nam jih učitelji postavljali ob posameznem učencu z izgubo sluha, so bila: »Ali sliši glasbo?«, »Če jo sliši, kako jo sliši?«, »Ali lahko pričakujem od njega, da bo zapel pesem?«, »Učenec nima posluha. Ali lahko pričakujem izboljšanje? Ali lahko s tem v zvezi kaj naredim?«, »Ali je učenec sposoben slušno prepoznavati posamezne skladbe?«, »Ali lahko v instrumentalni skladbi loči posamezne inštrumente?«, »Kakšne cilje si naj zastavim?«, »Kako ga naj ocenjujem?«.

Vsa ta in še mnoga druga vprašanja so bila zelo upravičena. Tudi od strokovnjakov, ki delamo z otroki z izgubo sluha, ni bilo enoznačnih odgovorov. Tako kot povsod, je tudi na področju glasbe in doživljanja le-te s strani posameznega otroka z izgubo sluha paleta različnih odgovorov.

Dejstvo je, da izguba sluha prizadene čut, ki največ doprinese k sprejemanju, doživljanju, razumevanju in poustvarjanju glasbe. V delavnici smo želeli postaviti okvir možnih izhodov, prilagoditve, s katerimi v največji možni meri približamo svet glasbe gluhemu oz. naglušnemu otroku ter načine, kako oceniti otrokovo znanje o glasbi.

Prireditnim učiteljicam smo v kratkem uvodu predstavili naglušnost in gluhoto, tehnične

pripomočke in razvoj poslušanja pri otrocih, gluhih ali naglušnih od rojstva. Opisali smo možnosti, ki jih nudijo tehnični pripomočki. Predstavili smo računalniško simulacijo poslušanja s polževim vsadkom, s katero si lahko približno predstavljamo, kakšne možnosti poslušanja in doživljanja polžev vsadek sploh nudi. Seveda pa si nihče ne more predstavljati realnega poslušanja in doživljanja glasbe pri prelingvalno gluhih otrocih s polževim vsadkom. Poudarili smo razliko med slušnimi aparati in polževim vsadkom. Medtem ko slušni aparati pojačajo ves frekvenčni spekter danega zvoka in ga notranje uho nato posreduje slušnemu živcu, pa je procesor polževega vsadka programiran na zaznavo in predelavo frekvenc govora. Tako je glasba z vokalom veliko bolj prepoznavna kot instrumentalna glasba. Simulacija le-te je bila našim ušesom neprepoznava in na trenutke izrazito neprijetna.

Glasba je neločljivo povezana z govorom in jezikom. Bistvene sestavine govora in komunikacije so ritem, melodija, intenziteta, napetost, pavza, tempo, spontani gib. Vse to pa so tudi karakteristike glasbe. Ritem in melodija sta najpomembnejši osnovni strukturalni sestavini govora, sta pomembna elementa za razvoj glasbenega posluha in muziciranja.

Znanja in spoznanja o glasbi in njenem vplivu na razvoj govora,

gibanja, emocij izkoriščamo pri postopkih rehabilitacije gluhih in naglušnih otrok. Kar majhni otroci napravijo spontano - poslušajo govor, uspavanke, se poigravajo s prstki, ustvarjajo lastne ritmične strukture z igrami ritmov in izštevankami - v rehabilitaciji načrtno in sistematično razvijamo, da izboljšamo njihovo govorno produkcijo. Tako bo učenec z izgubo sluha pri glasbi lažje prepoznaval tiste elemente, ki jih vadi zaradi razvoja govora oz. je nanje vaje biti pozoren. To so tisti elementi, ki so pomembni tako v govoru kot v glasbi.

Glede sposobnosti zaznavanja in doživljanja glasbe posameznega otroka z izgubo sluha si moramo ustvariti svojo lastno sliko. So gluhi otroci s polževim vsadkom, ki obiskujejo glasbeno šolo in so uspešni pri igranju inštrumentov, so pa tudi taki, ki jim je glasba neprijetna. Ni nujno, da je to povezano z njihovim razvojem govora. Je pa v veliki meri odvisno od okolja, v katerem otrok raste in njegovega odnosa do glasbe. Večina otrok s polževim vsadkom rada posluša nekatere vrste glasbe, ki niso vedno te, kot jih poslušajo njihovi vrstniki. Nekateri otroci radi pojejo, vendar je njihovo petje neubrano, nimajo razvitega posluha.

Poleg poučevanja jezikov je poučevanje glasbe potrebno izrazito prilagajati. Predvsem si moramo razjasniti, kaj od otroka sploh lahko pričakujemo na področju glasbene vzgoje.

Tehnični pripomoček le za silo nadomesti tako popoln organ, kot je uho. Poznati moramo tudi otrokov dosednji napredek na področju razvoja govora in morebitne dodatne težave. Najlažje je, če se o vsem posvetujemo z otrokovim mobilnim surdopedagogom ali njegovim individualnim slušno-govornim terapevtom.

Pri poučevanju glasbe je potrebno uporabiti čim več nazornih pripomočkov, inštrumentov, slikovnih materialov. Poskrbimo, da se bo poučevanje glasbe čimbolj povezovalo s tematiko pri ostalih predmetih. Ne pričakujemo od otroka z izgubo sluha, da bo zbrano poslušal glasbene primere ali si jih celo zapomnil ter jih kasneje prepoznaval.

Otroka ne izpostavljam

s samostojnim petjem ali muziciranjem; otroci, ki to sami želijo, pa naj dobijo ustrezno vzpodbudo. Otrokovi sošolci naj vedo, da petje sošolca z izgubo sluha ne more biti tako dobro kot njihovo. V učnih načrtih so predvidene številne pesmice, ki bi jih naj otroci tekom leta prepevali. Pričakuje se, da bodo besedila pesmic znali na pamet. Tega ne moremo pričakovati od otrok z izgubo sluha. Naredimo njim prilagojen izbor pesmi, ki se jih naj tekom leta naučijo. Pesmic naj bo manj, izberimo takšne, ki se jih naučijo tudi pri katerem drugem predmetu (slovenski jezik). Izberemo pesmi s čim manj posebnimi izrazi, narečne pesmi naj bodo iz območja znanega, domačega narečja. Pri pesmicah, katerih besedila otrok ne zna, naj

pripeva ali sodeluje z ritmičnimi ali melodičnimi instrumenti.

Pri prepoznavanju inštrumentov pomagajmo otroku z ožjim izborom možnosti, ki se lahko postopno širi. Naj ve, med katerimi inštrumenti bo izbral (npr. ali sliši bobne, triangel ali palčke), za razlikovanje uporabljamo izrazito različne inštrumente (npr. bobni in piščal). Mnogi otroci z izgubo sluha ne bodo ločili kitare od tamburice, saksofona od klarineta itd. Otrok morda ne bo zmožl ponoviti zapletenejših ritmičnih vzorcev.

Ocenjevanje naj bo prilagojeno otrokovim zmožnostim. Ocenjujmo tisto, kar se je možno naučiti. Spretnosti, ki so odvisne od zmožnosti poslušanja izvzamimo iz ocenjevanja.

UMRL JE ANTONIUS VAN UDEN

Nada Hernja, Center za sluh in govor Maribor

Antonius van Uden je bil duhovnik, surdopedagog, psiholog in vodja Instituta voor Doven v Sint-Michielsgestelu (Nizozemska).

Umrli je konec septembra 2008, star 95 let.

Antonius van Uden je bil znan po svojem prepričanju, da se lahko gluhi otroci naučijo govora. Razvil je metodo, v kateri pogovor igra osrednjo vlogo. V prakso je uvedel uporabo prvih akustičnih pripomočkov, ki so bili takrat na razpolago.

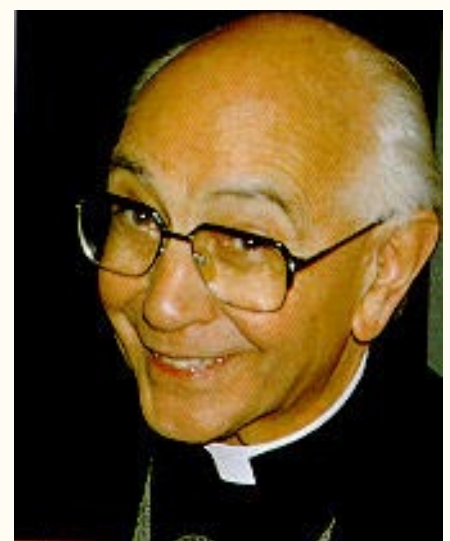
Že leta 1955 je uresničil zgodnjo slušno-govorno vzgojo. Ker takrat še zdaleč ni bilo ustreznih slušnih aparatov in še manj kohlearnih implantov, je van Uden uporabil pojem »usmerjenost na obraz« ali odgledovanje. Osnova zanj je materin vzorec, kjer mama pravilno ponovi otrokovo izražanje. Metodo je leta 1968 opisal in jo imenoval »Razvijanje govora z metodo, ki odraža materin govor (v nemščini: die Muttersprachlich Reflektierende

Lautsprachmethode). Za boljše motoriko govora je zasnoval uspešen program ritmično-glasbene vzgoje.

Naslednje področje njegovega pionirskega dela je diferencialna diagnostika. Po končanem študiju klinične psihologije je leta raziskoval in oblikoval teste, s katerimi je možno pri slušno motenih odkriti nastopajoče težave.

Cilj njegovih postopkov je bil razvoj govora za integracijo gluhih v slišni svet.

Pater Antonius van Uden je svetovno znan kot eden najpomembnejših pedagogov za gluhe v drugi polovici 20. stoletja.

BILI SMO NA 5. KONGRESU OTORINOLARINGOLOGOV SLOVENIJE

Diana Ropert, Center za sluh in govor Maribor

Vedno smo veseli vabila k sodelovanju strok, s katerimi sodelujemo in smo z njimi povezani. Tako smo se tudi tokrat aktivno odzvali povabilu na 5. kongres otorinolaringologov Slovenije, ki je bil od 25. do 27. 9. 2008 v Radencih. Kar nekaj tem je bilo zanimivih tudi za nas, slušne terapevte. Zanimivo pa je bilo prisluhniti tudi temam, ki se neposredno ne tikajo naše stroke in si tako razširiti svojo informiranost o medicinski stroki. Teme, ki so nas najbolj zanimale, so seveda s področja, ki je naše delo:

- kohlearni implant (polžev vsadek),
- vestibularne motnje,
- otologija,
- avdiologija.

Naša prispevka na tem mednarodnem kongresu sta bila: Sposobnost slušne diskriminacije s polževim vsadkom, N. Hernja, D. Ropert, M. Brumec in Uporaba FM sistema pri učencih z motnjami v slušnem procesiranju A. Werdonig, N. Hernja, M.

Brumec.

V prvem prispevku smo preverili sposobnost razlikovanja glasov pri skupini učencev OŠ, ki so PV dobili med 2,6 in 7,2 letom. Sposobnost diskriminacije smo preverili s pomočjo pričakovanih in nepričakovanih besed, v tišini in hrupu. Rezultati kažejo, da diskriminacije posameznih besed popolnoma ne zmorejo in da se pri poslušanju v hrupu ne morejo zanesti le na poslušanje.

S ponosom smo prisluhnili enemu od prispevkov dr. Rebola, (sedaj je tudi naš sodelavec) in njegovih sodelavcev o uspešnem začetku vstavljanja polževih vsadkov (2007) v UKC Maribor, katerega del ekipe so tudi moji kolegi iz tima za PV.

Slušni terapevti smo iskreno veseli presejalnega testa na okvaro sluha pri vseh novorojencih in znižanju starostne meje otrok ob vstavitvi PV, o kateri je govorila dr. J. Vatovec, ker to pomeni boljšo prognozo razvoja poslušanja in govorno-jezikovne komunikacije. Na kliniki za ORL in CFK v Ljubljani

je v obdobju od marca leta 1996 do januarja 2008 prejelo PV 82 od rojstva gluhih predšolskih otrok. Povprečna starost le-teh se je ob diagnozi gluhosti znižala od največ 2,5 let leta 2000 na 0,6 let leta 2006. Povprečna starost ob vstavitvi PV se je prav tako znižala od 6,5 let leta 1997 na 1,7 let leta 2006.

Dr. D. Butinar s sodelavci je razpravljal o diagnostičnih vrednostih električno izvajljenih slušnih potencialov možganskega debla pri kandidatih za PV. Elektrokohleografija (EchoG) in električno izvajljeni slušni potenciali možganskega debla (ESPMD) sta objektivni funkcijski metodi, ki nam dajeta vpogled v delovanje notranjega ušesa – polža, hkrati pa nam posredujejo informacijo o preostalih vlaknih slušnega živca oz. mestu okvare le-tega. Obe preiskavi se naredita, ko so preiskovanci v splošni anesteziji in mišično sproščeni. Rezultati študije kažejo, da dobimo ESPMD, ki so pomembni za prognozo vsadka v večjem procentu pri starosti od dveh let naprej. Pomembni pa so za analizo anatomske prizadetosti sluha in za analizo zorenja slušne poti. Prisotnost EchoG pa govori za ohranjeno funkcijo polža in v takšnih primerih največkrat ne vstavimo vsadka.

Meritev električnih potencialov slušne poti v možganskem deblu (EABR) je sestavni del predoperativne obravnave kandidatov za PV. Telemetrija odzivov slušnega živca (NRT) pa del operacije in rehabilitacije oseb z implantom. Obe preiskavi sta nepogrešljivi za pravilno izbiro kandidatov in dober rezultat rehabilitacije oseb z implantom. Odsotnost odzivov pri obeh meritvah pa ne pomeni, da živčno

nitje ni ohranjeno, verjetno gre le za tako majhno število vlaken, da z omenjenimi preiskavami električnih sprememb ne uspemo zaznati. To potrjuje uspeh rehabilitacije s PV tudi pri tistih osebah, kjer niso beležili odziva na električno draženje, pravi dr. B. B. Geczy s sodelavci.

Dr. A. Gros s sodelavko je predstavil dva primera vstavitve PV pri otosklerozi in pravi, da imajo bolniki z otosklerozo, pri katerih je bolezen napredovala do popolne izgube sluha, pomembno korist od uporabe PV. Objavljeni rezultati bolnikov z otosklerozo niso drugačni od odraslih uporabnikov PV, ki niso imeli otoskleroze. Možna zakostenitev polža predstavlja veliko tveganje za izid operacije. Napredek v slikovnih tehnikah pomaga kirurgom in avdiologom, da brez težav in uspešno rešujejo zaplete, ki lahko nastanejo pri teh posegih.

Nič manj zanimiv ni bil prispevek kolegice prof. A. Kastelic s sodelavko, v katerem je ugotavljala, kakšna je osveščenost in odnos ljudi do polževega vsadka in da je nujno izboljšati osveščenost laične in strokovne (tiste, ki se ne ukvarja neposredno z osebami s PV) javnosti o polževem vsadku.

Med številnimi prispevki tega kongresa je to le majhen del (tema Kohlearni implant) vseh novosti, ki sem jih izvzela iz celote, ki jo lahko najdete v obsežnem Zborniku predavanj na 460 straneh.

Ni pa bil zanimiv in koristen samo čas predavanj in razprav temveč tudi čas odmorov, ki nam je omogočal izmenjavo informacij, mnenj, druženja, klepet in snovanje novih načrtov. Zanimivi so nam bili tudi razstavljalci, zlasti tisti, ki so kakorkoli povezani z našimi klienti (Cochlear AG, Med-El, Widex, Neuroth AG

...). Z njimi smo si izmenjali informacije, se dogovorili za sestanek, izobraževanje, podaljšali pogodbo. S temi srečanji ohranjamo osebni stik, ki vedno odpira vrata boljšemu sodelovanju.

Ker imamo sami nekaj izkušenj z organizacijo takih srečanj in vemo koliko dela, truda in entuziasma je potrebnega, da kongres teče lahko, brez zapletov, tudi za vsako majhno pozornost (orhidejo) vsem sodelujočim iskreno čestitamo!

Tim za PV CSG Maribor!

6. MEDNARODNI AV KONGRES BERCHTESGADEN, 10.-11. OKTOBER 2008

Nada Hernja, Center za sluh in govor Maribor

Lepo se je vračati v Berchtesgaden, pa čeprav za 2-3 dni v času kongresa. Kraj je jeseni prav čaroben. Nad njim se dvigajo gore, ki so v bližini še pokrite z drevjem, tiste v drugi vrsti pa so za drevesa že previsoke. Prav kraljevsko se nad njim dviga slikovita gora Watzman, ob vznožju katere leži Kraljevo jezero (Königsee).

Blizu je slavna Hitlerjeva rezidenca Orlovo gnezdo, od koder se v lepem vremenu ponuja enkratni pogled na Salzburške in Bavarske Alpe.

Kraj živi od turizma, kar se vidi na vsakem koraku. Zdi se, da je vsaka hiša hotel, prenočišče ali kopališče.

Kongres organizira LKHD

(Lautsprachlich kommunizierenden Hörgeschädigten Deutschland), torej zveza gluhih in naglušnih Nemčije, ki govorno komunicirajo. Njihov glavni cilj je olajšanje vključevanja gluhih in naglušnih v svet slišočih. Najpomembnejša naloga je ozaveščanje javnosti o možnostih govorne vzgoje otrok z motnjo sluha za njihovo integracijo.

Kongresa se udeležujejo uporabniki, starši in strokovnjaki. Vsebinsko oblikuje organizator tako, da sledi novostim na področju teorije in prakse. Povabijo predavatelje s področja medicine, tehnike in rehabilitacije gluhih in naglušnih.

Program letošnjega kongresa je sledil delovnemu naslovu: Ključni faktorji za uspešno rehabilitacijo otrok z motnjo sluha.

Prispevki so govorili o nastavljanju slušnih pripomočkov, psihološkem razvoju v prvih letih življenja in razvoju poslušanja ter govora v tem obdobju, rehabilitaciji v dvojezičnih okoljih, inkluziji, hrupu v šolah ter seveda rehabilitaciji po AV metodi pri najmlajših uporabnikih.

Nam je vsebina kongresa smerokaz, saj pokaže trenutno stanje na področju rehabilitacije v razvitem delu sveta in nakaže smer razvoja.

Prof. dr. G. Diller je poskusil odgovoriti na vprašanje: kje smo danes na področju razvoja poslušanja in govora.

Ugotavlja, da lahko danes končno v središče rehabilitacije postavimo poslušanje. Ne le kot dopolnjevanje ogledovanja ali zaznavo zvoka kot v preteklosti. Poslušanje gluhih

otrok lahko zaradi zgodnje in dobre medicinske, tehnične in pedagoške intervencije zdaj razvijamo po naravni poti. Gluhim otrokom lahko s pomočjo tehničnih pripomočkov omogočimo fiziološko poslušanje. A ne samo to! Omogočanje poslušanja pomeni pridobivanje funkcionalnega poslušanja skupaj z jezikovnim razvojem. Danes je to možno za večino gluhih otrok. Poslušamo z našim centralnim živčnim sistemom in naloga ušes je le, da signal prenesejo. Razumemo le takrat, ko se signali v možganih predelajo. Zato lahko danes razvoj gluhih otrok primerjamo z razvojem sliščih. Lahko ga primerjamo, ne smemo pa pozabiti na razlike in posebne naloge rehabilitacije.

Le-ta je lahko uspešna le ob profesionalni kompetenci strokovnjakov.

Le-ta vsebuje znanje o teoretičnih osnovah, torej znanja iz nevroloških znanosti, medicine, fizike in humanističnih ved.

Nevrofiziologija, predvsem fiziologija poslušanja pokaže, kako potekajo procesi razvoja poslušanja. Pedagoško delo torej ne temelji več le na humanističnih vedah, ne sklepa na osnovi spekulacij. Oblikuje se na

osnovi objektivnih in dokazljivih fizioloških ter funkcionalnih procesov našega centralnega živčnega sistema. Rezultate teh temeljnih raziskav je potrebno prenesti v avdiologijo, klinično medicino, tehniko in rehabilitacijo – torej v obravnavo, terapijo in pouk.

Aktualne teorije jezikovnega razvoja nam kažejo nove poti. Obstaja nerazdružljiva povezava med poslušanjem in jezikovnim razvojem. »Jezikovni razvoj se ne prične z besedo, temveč s poslušanjem« - poudarja Grimm (1996). To novo spoznanje je v naslovu svoje knjige leta 1996 poudarila tudi S. Schmid-Giovannini: Poslušati in govoriti (v primerjavi z naslovom svoje knjige iz leta 1980, ki nosi naslov Govori z menoj). S to majhno, a pomembno razliko, je jasno opozorila: ne gre le za govor, gre za poslušanje in govor!

Danes poudarjamo, da pot razvoja poslušanja in govora otrok z motnjo sluha ni nobena posebna pot. Sledi splošnim učnim in življenjskim pogojem vseh otrok.

V nemškem prostoru obstaja več konceptov, ki omogočajo pedagoško in terapevtsko pomoč gluhih otrokom:

Auditory-Verbal-Therapy – AVT (Estabrooks 1994)

Auditory-Verbal-Education - AVE (Schmid-Giovannini 1996)

Natural auditory oral language approach – NAOLA (Clark)

Hörgerichtete Förderung – HF (Diller 1997)

Natürliche hörgerichtete Förderung – NHF (Batliner 2004).

Posebna vrednost AV terapije je v:

- izvajanju terapije,
- učenju po modelu,
- pogosti diagnostiki med terapijo,
- konkretnih navodilih za starše,
- konstruktivnem sodelovanju s starši,

maksimalna, saj boste izpolnili vse potrebne pogoje:

- Učili se boste v rutinski, vsak dan ponavljajoči se situaciji.
- Otrok bo izvajal aktivnosti, ki so zanj smiselne in koristne.
- Mimogrede se bo učil jezika.
- Uporabili boste lahko vse pomembne elemente govora – ritem, melodijo, intonacijo, pavzo, ponavljanje.
- Otrok bo ob vas v najboljšem položaju za poslušanje.

In kaj bo na "menuju":

1. Poslušanje enostavnih navodil

»Prosim, daj mi mleko.« »Daj to Mateji!« »Umij najprej!« »Od tega bom dva kosa.« »Tudi ona hoče to!«;

2. Poslušanje enostavnih sestavljenih navodil

»Jedel bom jajce in kruh.« »Prereži svoj kruh.« »Daj mi zeleno jabolko.« »Obriši jo in potem odloži.« »Maslo je v hladilniku!«;

3. Poslušanje sestavljenih navodil, s tremi elementi

»Ali boš maslo, pašteto ali sir?« »Sedi ob Mihi!« »Očka in Timi gresta v avto.« »Mami zdaj je, potem bo telefonirala.«;

4. Poslušanje sestavljenih navodil, s štirimi elementi

»Ne pozabi nahrbtnika, malice, dežnika in denarja!« »Lahko dobiš jabolčni sok, pomarančni sok pa daj Mihi!« Prinesi žlice in vilice, nožev pa ne rabimo.« »Ko boš preoblekel majico, gremo na sprehod.«.

5. Izbiranje hrane glede na njen opis, poslušanje daljših informacij, zaprti set

- ponavljanje ene lastnosti:
»Zelo je lepljivo, lepljivo je, kaj bi to lahko bilo?« pred otrokom sta npr. pašteta in med;
- razumevanje ključnih besed:
»Imam nekaj, kar zelo rad ješ, damo v nahrbtnik in vzamemo s seboj na izlet. Kaj je to?« na mizi so kosmiči, jogurt in sendvič;
- izbira med dvema podobnima

stvarima:

»Raste na drevesu, lahko ješ ali popiješ, je rumena.« Pred njim naj bodo kruh, jabolčni sok, pomarančni sok in marmelada;

- začenjajmo odpirati možnosti, otrok stvari nima pred sabo

»V hladilniku imam nekaj. Veliko je, zelo veliko in okroglo.«

6. Razširjanje besednjaka z uporabo smiselnih stavkov (ne samo posameznih besed)

- samostalniki:

začnemo s preprostejšimi:
»jajce, mleko, kruh pašteta, kosmiči, maslo, gorčica, čokolino, klobasa šunka, hrenovka, margarina ... praženec, cvrtje, opečenec ...

- glagoli:

»reži, umij, daj ... nakosaj, razdeli, pripravi, popihaj ... pozabila sem, preseneti, pogrej, ohladi, popazi, stepi ...

- pridevniki:

»mokro, vroče, umazano, lepljivo ostro, okusno, pekoče, nekaj, pokvarjeno ...

- predlogi:

»na, pod, v ... ob, za, pred ...

- zaimki:

moj, tvoj, oni ... njegovo, sebe, najino, njuno, naše, njihovo ...

- vprašalnice:

»Kaj je to? Kaj pa on dela? ...

Zakaj stopa? ... Kako ti pripravim jajca? Kdaj boš pil?«

- začnite z besednimi zvezami:
škatla kosmičev, rezina kruha, vrečka čaja, lonček mleka

7. Poudarjanje manj slišnih glasov

S to aktivnostjo bomo poudarili glasove, ki otroku v govoru manjkajo, jih nadomešča ali slabše izgovarja.

Ponovite besedo, v kateri se je pojavila slaba izgovorjava in poudarite manjkajoči glas. Npr. otrok je rekel »Aslo!« mi ponovimo: »Želiš mmmmmaslo? Mmmmmaslo?«

8. Razvijanje komunikacijskih spretnosti

Uporabite tehniko sabotaže! Tako boste pripravili veliko priložnosti za govor in uporabo jezika.

Pozabite pripraviti žlice, če servirate koruzne kosmiče; pokrov od marmelade zaprite tako tesno, da vas bo moral otrok prositi za pomoč; pozabite sladkati kavo; maslo naj bo prehladno;

Uporabljajte vljudnostne izraze. Če otrok premalo posnema govor in vedenje, ki ga vidi pri ostalih družinskih članih, se težje uči samo iz opazovanja. Učite ga socialnih spretnosti z

Baterije za ponovno polnjenje - Freedom Cochlear

igranjem vlog. Tako se lahko nauči: kako prositi za kaj, zahvaliti se, vljudno zavrniti, na primeren način se pritožiti, vzdrževati temo pogovora, preverjati informacije ...

9. Mišljenje

Z vsem tem pa bomo ustvarili veliko možnosti, da se bo otrok učil pomena vsakdanjih opravil in jezika, ki se nanje nanaša. Ob zajtrku bomo razvijali:

- številčne pojme:

nekaj lešnikov, par hrenovk, pol žemlje, več kosmičev, manj kakava, večji kos kot, največje jabolko ...

- primerjave:

v čem sta si podobna mleko in jogurt? Kaj pa žemlja in kruh? Margarina in pašteta? V čem sta si pa različna?

- reševanje problemov:

Če je prevroče ... Če nimaš dovolj ... Če je Miha pojedel vse žemlje ... Če si polil po stolu ...

- pojem časa:

pohiti, še dve minuti, kaj pa smo včeraj jedli, komaj ob desetih jemo zajtrk, kmalu bo prišel, boš tudi jutri ...

- sledenje navodilom:

beremo navodila na škatli kosmičev, otrok naj jim sledi, dajemo navodila, kako pripraviti testo za palačinke, postopek pripravljanja mize – najprej obriši mizo, nato daj pogrinjek. Na pogrinjek daj krožnik. Ob krožnik položi nož ...

Aktivnosti, ki se lahko navežejo na zajtrk ali katerikoli obrok:

- Priprava seznama za nakup

Otrok naj pogleda, kaj manjka v hladilniku, omari, pove naj, kaj si želi. Napišemo seznam, lahko tudi narišemo.

- Nakupovanje

Otroku preberemo, katere stvari iz police ali hladilnika naj poišče. Koliko jogurtov potrebujete? Boste vzeli veliko mleko? Pomaranče ali mandarine?

- Pospravljanje nakupa

Kaj v hladilnik, kaj v omaro, koliko

zavitkov moke v shrambo? Kam že shranimo krompir?

- Pogovarjamo se o zdravi in nezdravi prehrani.

- Skupaj pripravimo jedilnik za obroke naslednjega dne. Preverimo, če imamo vse potrebno.

- Skupaj bodimo pozorni na čas. Navijmo uro pri štedilniku, mikrovalovni pečici. Kje morajo biti kazalci, da bo torta pečena?

- Merimo tekočine, tehtamo.

- Jemo v restavracijah, naročamo, se primerno obnašamo.

- Pripravljamo malico za izlet, preberemo jedilnik v vrtcu ali šoli.

- Pripravimo jedilnik za praznovanje rojstnega dne.

Kadar imamo smolo z vremenom, si po nedeljskem zajtrku omislimo še telovadbo za možgane. Pripravimo igrice:

- Izločanja: kaj ne spada zraven: miza, stol, pečica, korito, sanke; jabolko, banana, klobasa, jagoda; kruh, jajce, žemlja, makovka; torta, krompir, potica, sadna solata.

- V čem so si podobni: miza in stol, krožnik in kozarec, marmelada in med, sladkor in sol ...

- Iskanje po eni značilnosti: izmenjaje naštevajmo vse stvari v kuhinji, ki so: mehke, tople, sladke, slane, nevarne, se lahko razbijejo, so iz lesa ...

- Predstavljajmo si sanjsko kosilo: vsak naj našteje svoje najljubše jedi, ali zanje pozna tudi recept, naštejmo hrano, ki je še nismo jedli, pa si to želimo.

- Doma in na tujem: kako in kaj jedo na Kitajskem, v Afriki? Ali Eskimi jedo solato? Ali so črvi zares poslastica? Katere hrane pod nobenim pogojem ne bi jedli?

Tako – kar nekaj idej, kako ob obrokih razvijati poslušanje, govor, jezik, komunikacijo in mišljenje. Pri tem pa še sploh nismo omenili, da je navsezadnje potrebno nahraniti tudi medvedka in Barbiko, dojenčka, Supermana in Spidermana, pa še tistega strahca, ki ga je očka tako trdno zaprl v omaro, da že tri dni nič ne straši. Pa dober tek!

DACAPO

NOV SISTEM ZA PONOVRNO POLNENJE

hearLIFE

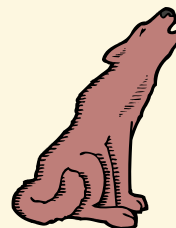
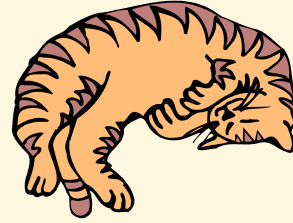
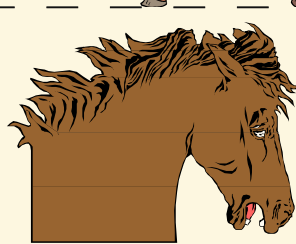
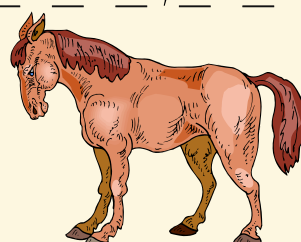
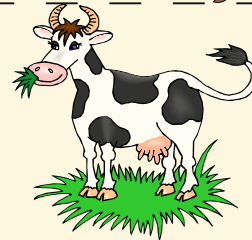
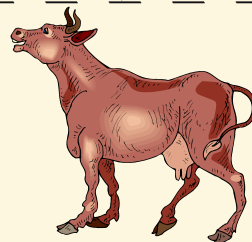
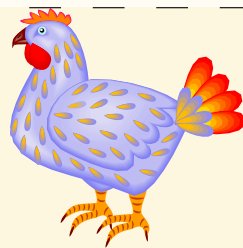
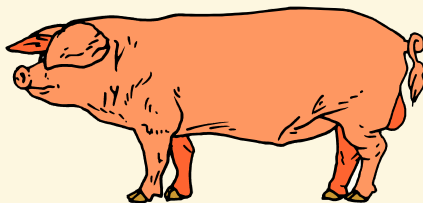
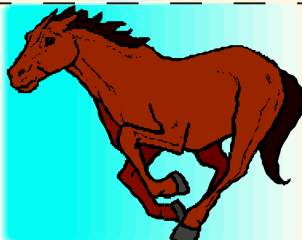
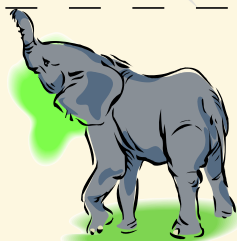
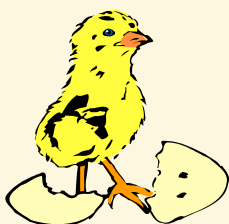
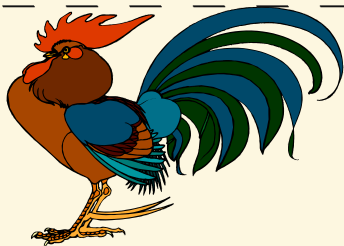

AKUMULATOR IN POLNILEC

IGRAJMO SE SPOMIN

Sergeja Groegl, Center za sluh in govor Maribor

Navodila za igro najdete na naslednji strani.

Igrajmo se spomin!

Da si bomo lažje zapomnili in se naučili izrazov, kaj katera žival dela in kako se oglašja, igraymo spomin s kartami KAJ KDO DELA?

Karte zmešajte, porazdelite s slikami navzdol na mizo ali katerokoli površino in iščite pare (na primer: slika psa ki laja, njen par je beseda LAJA).

Veliko užitkov pri igri vam želi vaša Sergeja!

KOKODAKA

BLEJA

MUKA

PREDE

KIKIRIKA

ŽVEČI

DIRJA

RIGA

REZGETA

RENČI

ČIVKA

HRZA

LAJA

MEKETA

SPI

KRULI

CVILI

TULI

MIJAVKA

TROBI

MOJCA POSLUŠA GLASBO ...

Mojca Mihelič

Zelo rada poslušam glasbo, saj mi pomaga na več načinov:

eno je, da me sprošča po napornem dnevu, drugo pa je, da mi pomaga pri učenju - ampak klasična in globoka/ nizka glasba, saj ne maram takih skladb, v katerih so visoki toni, npr: Celine Dion. Saj so mi všeč nekatere njene pesmi, a jih včasih težko poslušam, saj ne prenašam najbolje visokih zvokov.

Večkrat si zavrtim isto glasbo, iste pesmi, saj se jih ne naveličam hitro kot moja sestra. Ugotovila sem, da vedno znova, kadar zavrtim isto pesem, spoznavam, kakšne nove note, katera glasbila igrajo. Vedno me nekaj preseneti,

četudi sem jih že tisočkrat slišala. Zato nikoli ne bom mogla zavrteti pesmi samo enkrat in bi jo že takoj prepoznala. Potrebujem namreč več časa in poslušanja. Nekaj časa sem zelo rada poslušala Il Divo, skoraj pol meseca sem si zavrtela CD vsak dan in ko so jo predvajali enkrat po radiu, sem izstrelila kot iz topa, to je pa morda Il divo. Ko so mi potrdili, sem spoznala, da sem prvič prepoznala skladbo. Kako prijeten občutek me je preveval. Vsa žareča in ponosna sem bila. To me je spodbudilo, da odslej poslušam veliko glasbe. Moja sestra pa se hitro naveliča istih skladb in vedno znova si zavrti kakšno novo...

Zavidam ljudem, ki si zavrtijo glasbo pred spanjem in s prižgano glasbo zaspijo. To sem si želela izkusiti tudi jaz. Ata mi to včasih omogoči, saj ga večkrat prosim, da naj mi sname aparat, ko zaspim. Kako dober občutek je!

Vsi me sprašujejo, kaj rada poslušam: novi znanci in novi prijatelji. Nato se hitijo opravičiti, da so pozabili, da imam aparat itd. Jaz pa jih presenetim, ko naštevam, kaj vse rada poslušam in so navdušeni. Vsaj nekaj prijateljev mi je priznalo, da so bili prijetno presenečeni, seveda me še sprašujejo, kako je pa v disku. Pojasnim jim, da ni problema, samo besedil ne razumem, slišim pa melodijo, ritem in tresljaje kot vsi. Je pa res, da me včasih zaboli glava, zaradi takih močnih akordov, vendar to velja tudi za vse druge, tako da je to normalno. Kadar si zavrtim novo glasbo, najprej poslušam melodijo itd. Šele kasneje vzamem v roke besedila in skušam slediti, kar pa mi ne uspeva vedno najbolje. Posebej težko je pri angleških

NEUROTH
slušni aparati & svetovanje

pesmih, lažje mi je pri slovenskih besedilih, sploh če je ne prekrivajo močno ostala glasbila, kar se zgodi večkrat, da potem še težje sledim. Zato sem včasih poslušala tako otroške pesmice, na primer od Svetlane Makarovič, kjer so jasna besedila in si jih še sama zraven zapojem. Ja, priznam, ne poslušam besedila, saj mi vzame veliko časa in energije.

Zato pa mi je bolj pomembno, kakšna glasba je in kako dobro zveni. Zadnje čase se pogosto vprašam: kaj pa tisti otroci, ki so zgodaj dobili PV in tako lepo govorijo? Otroci s PV, ki so tako zgodaj dobili PV, ali znajo oni dobro poslušati in slediti glasbenemu besedilu/pesmi...? Če je tako, sem vesela zanje.

Odkar vozim (imam vozniško dovoljenje in izpit sem naredila prvič ☺), si zavrtim svoj najljubši CD, ki sem ga že tisočkrat slišala in uživam v brezskrbni vožnji. Želim vam lepe in brezskrbne trenutke!

**IMPLANTNI SISTEM
SREDNJEGA UŠESA**
VIBRANT SOUNDBRIDGE®

MED 9 EL
MEDICAL ELECTRONICS

SLAVIL SEM SVOJ ROJSTNI DAN

Denis Tramšek, Osnovna šola Ormož

Ime mi je Denis. V soboto 18. 10. 2008 sem dopolnil 15 let. Slavil sem ga s starši, bratom Davidom, z babicama Lizo in Zorico, z dedkoma Mirotom in Dragecom, z bratrancem Damirjem in s teto Ksenijo ter stricem Iztokom. Mama je skuhala kosilo, babica Liza pa je spekla torto in pecivo. Torto sva pekla z babico en dan prej. Jaz sem ji pomagal vse sestavine zmešati. Ko se je torta spekla sva jo z babico okrasila. Bila je zelo dobra. V torek sem počastil svoje prijatelje in učiteljice v Centru za sluh in govor v Mariboru. Vsi so mi čestitali in zapeli pesem Vse najboljše za rojstni dan.

NEPRIJETNE IZKUŠNJE Z AUDIOVOXOM

Sandi Lakner

6. 8. 2008 sem iz Kliničnega centra Ljubljana prejel naročilnico za nov govorni procesor (tj. zunanji del polževega vsadka) za polžev vsadek proizvajalca Cochlear. Z naročilnico sem moral iti na Audiovox, kjer bi mi izdali nov govorni procesor. Audiovox je od avgusta 2006 edini pooblaščen za izdajo govornih procesorjev znamke Cochlear ter pribora in rezervnih delov zanj. Med-elove govorne procesorje ter pribor in rezervne dele zanj sicer izdaja Widex, s katerim sem bil vedno zadovoljen, vendar pa, ker imam Cochlearjev polžev vsadek, Med-elovega govornega procesorja in pribora zanj ne morem uporabljati.

ZAVAJAJOČA SPLETNA STRAN AUDIOVOXA

Pogledal sem na spletno stran Audiovoxa in videl, da v poslovalnici Audiovoxa v Ljubljani delajo ob ponedeljkih do 17. ure, ob torkih in sredah do 16. ure, ob četrtkih imajo zaprto, ob petkih pa delajo do 15. ure, vsak dan pa začnejo delati ob 9. uri. Tako sem se odločil, da grem na Audiovox v ponedeljek, 11. 8. 2008 takoj po službi, to je ob 15.30. Ko pa sem ob 15.45 prišel do ljubljanske poslovalnice Audiovoxa, sem na vhodnih vratih zagledal povsem drugačen delovni čas, kot je objavljen na spletni strani Audiovoxa. Tam namreč piše, da delajo od ponedeljka do četrтка od 9. do 16. ure, ob petkih pa od 9. do 15. ure. Podatki o delovnem času na spletni strani Audiovoxa so, milo rečeno, zavajajoči. To pa še ni vse.

POSLOVALNICA ZAPRTA MED DELOVNIM ČASOM

Glede na to, da ura še ni bila 16.00, ko je v skladu z delovnim

časom, nalepljenim na vratih poslovalnice, konec delovnega časa, sem poskusil vstopiti v poslovalnico. Toda vrata so bila zaklenjena. Ko sem bolje pogledal čez steklena vrata, sem videl, da je poslovalnica prazna. Poslovalnica je bila med delovnim časom zaprta! Na vratih pa nobenega obvestila, zakaj je temu tako in nobenega vljudnega opravičila strankam ...

NEVELJAVEN E-NASLOV AUDIOVOXA

Ko sem se vrnil domov, sem na spletni strani Audiovoxa poiskal njihov e-naslov, da bi jih prosil za informacijo, kdaj bi se lahko ponovno oglasil pri njih. Vendar pa sem že nekaj sekund potem, ko sem na Audiovox po e-pošti poslal vprašanje, od sistema dobil obvestilo o vrnjenem e-sporočilu z razlago, da e-naslov, na katerega sem poslal e-pošto, ne obstaja. Tako nisem mogel navezati kontakta z Audiovoxom po e-pošti. Zaradi tega sem za pomoč prosil moje domače, ki so po telefonu poklicali na Audiovox za informacijo, kdaj lahko pridem po nov govorni procesor. Za pomoč se jim iskreno zahvaljujem. Sam namreč ne morem telefonirati, ker sicer slišim, vendar pa govora brez odgledovanja ne razumem. Pravilna je bila vsaj telefonska številka Audiovoxa, objavljena na njihovi spletni strani, saj so moji domači brez problemov vzpostavili kontakt z Audiovoxom. Dobil sem termin za torek, 19. 8. 2008.

DOLGOTRAJNO ČAKANJE NA NOV GOVORNI PROCESOR

18. 9. 2008 sem naročilnico za nov govorni procesor vendarle oddal na Audiovoxu. Rekli so mi, da me bodo poklicali, ko bodo

imeli nov govorni procesor. Ker do 2. 9. 2008 le-ta še ni prišel, so moji domači poklicali na Audiovox, kjer so jim povedali, da govornega procesorja še nimajo, ker Klinični center ni plačal vseh zapadlih obveznosti do Cochlearja. Upravičeno se sprašujem, kako lahko zaradi neplačanih obveznosti Kliničnega centra trpijo stranke Audiovoxa, ki je od Kliničnega centra pravno popolnoma ločena organizacija. Do konca septembra novega govornega procesorja še nisem prejel.

NEGATIVNE IZKUŠNJE Z AUDIOVOXOM ŽE V PRETEKLOSTI

Negativne izkušnje z zavajajočo spletno stranjo Audiovoxa in predčasnim zapiranjem njihove ljubljanske poslovalnice (za ostale poslovalnice ne vem) imam že iz leta 2006, ko sem potreboval novo vrvico za govorni procesor. Vrvico, za katero sem dobil naročilnico in jo tudi naročil sredi septembra 2006, sem po večkratnih telefonskih urgencah mojih domačih dobil šele konec novembra 2006, poleg tega pa sem moral, ker je medtem naročilnica potekla, pred prevzemom vrvice iti na kliniko po novo naročilnico. Za nameček pa sem moral poleg vrvice plačati tudi magnet, za katerega mi je prodajalec na Audiovoxu rekel, da mi ga bo plačal Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZZS). Magneta mi ZZZS seveda ni plačal, saj ta v Pravilih obveznega zdravstvenega zavarovanja ni naveden kot pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, tako da sem bil opeharjen za približno 50 EUR. Za konec pa naj še povem, da sem moral vrvico in

magnet najprej sam plačati, nato pa poslati zahtevek za povračilo stroškov na ZZZS, medtem ko v veliki večini primerov dobavitelji ortopedskih pripomočkov vzamejo naročilnico in sami poskrbijo za izterjavo plačila stroškov od ZZZS.

NEPRIMEREN ODNOS AUDIOVOXA DO STRANK

Zgoraj opisani problemi pričajo o docela neprimernem odnosu Audiovoxa do strank. Z Widexom, pri katerem sem, preden sem dobil polžev vsadek, kupoval slušne aparate, po

operaciji pa vse do avgusta 2006 vrvico za polžev vsadek, sem bil mnogo bolj zadovoljen kot sem z Audiovoxom, zato mi je pošteno žal, da od avgusta 2006 uporabniki Cochlearjevih polževih vsadkov ne moremo več koristiti njegovih storitev. Pri Widexu me niso še nikoli zavedli, še nikoli niso imeli zaprto med delovnim časom in blago sem vedno dobil pravočasno, tj. pred potekom roka veljavnosti naročilnice.

DISKRIMINACIJA

To, da z Audiovoxom ni mogoče komunicirati po e-pošti, je

diskriminacija gluhih in naglušnih, saj marsikateri uporabnik slušnega aparata ali polževega vsadka govora ne razume tako dobro, da bi lahko telefoniral, povsem enostavno pa bi navezal stik po e-pošti. Poleg tega se na Audiovox obračajo tudi stranke, ki se jim je slušni aparat ali govorni procesor pokvaril. Zaradi zelo dolge trajnostne dobe teh aparatov pogosto nimajo izpravnega rezervnega aparata. Upravičeno se sprašujem, kako lahko te stranke telefonirajo.

Sandi Lakner

NOVIČKE

Na internetni strani ZGNS lahko pogledate dva nova video prispevka: **Polžev vsadek** in **Kako do slušnega aparata**. Prispevka sta opremljena s podnapisi in spremljana z znakovnim jezikom.

Kohlearni implant ali polžev vsadek je medicinsko-tehnični pripomoček, ki osebam s hudo ali popolno izgubo sluha lahko pomaga slišati. Pri teh dveh vrstah izgube sluha slušni aparati lahko nudijo le omejeno pomoč, saj so zasnovani tako, da zvok samo ojačajo, notranje uho pa je še vedno nezmožno pretvoriti zvok.

Pogovarjali smo se z doktorico Jagodo Vatovec, ki nam je razložila potek pridobitve in možne prednosti, ki jih tehnični pripomoček lahko nudi. Preverili smo pri uporabnikih, kako jim koristi in se pogovarjali z njimi o poteku pridobitve, o govornih in

slušnih vajah, ki so po operaciji obvezne, pa smo spregovorili tudi z avdiologopedinjo.

Kako do slušnega aparata

Zvok je pomemben del našega vsakdana. Omogoča sporazumevanje, sprejemanje informacij, užitek ob poslušanju glasbe ali le preprosto poslušanje življenja okrog nas. Zvok nas opozarja tudi na različne nevarnosti. Naglušnost ali gluhoti ob rojstvu ali v prvih letih življenja sta za starše šok. Šok doživimo tudi, če sluh izgubimo v kasnejših letih. Po prvem zanikanju običajno le začnemo iskati odgovore pri zdravnikih specialistih. Ko je diagnoza postavljena, ljudje potrebujejo čim več informacij o možnih načinih pomoči.

V dokumentarnem filmu predstavljamo celotni postopek oziroma korake, ki jih morate prehoditi na poti do pridobitve slušnega aparata.

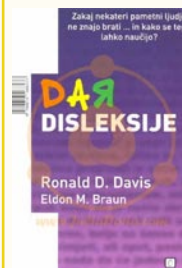

7. evropski CPOLO kongres bo od 14.-16. maja v Ljubljani

Tema kongresa:

Govorno-jezikovna terapija v Evropi: izmenjava dobre klinične prakse

Pri založbi V.B.Z. je izšla knjiga **Dar disleksije** - zakaj nekateri pametni ljudje ne znajo brati in kako se lahko tega naučijo.

Center za sluh in govor Maribor je izdal zloženko o delu z nedonošenčki v ZE avdiologopedskih ambulant na CSG Maribor

CENTER ZA SLUH IN GOVOR MARIBOR
ZDRAVSTVENA ENOTA AVDILOGOPEDSKIH AMBULANT

Vinarska ulica 6, 2000 Maribor, Slovenija

DELO Z NEDONOŠENČKI V ZDRAVSTVENI ENOTI AVDILOGOPEDSKIH AMBULANT CSG MARIBOR

KDAJ SE OGLASITI oz. ZAKAJ TAKO ZGODAJ?

Med šestim mesecem in drugim letom otrokove starosti je pomemben prediktor razvoja govora že predverbalna faza. Vedeti namreč moramo, da se otrok s svojim okoljem sporazumeva že prej, preden je osvojil govor. Še preden otrok spregovori, lahko spremljamo kognitivne, motorične in komunikacijske predispozicije za otrokov jezikovni razvoj. Pomembna je pozornost, vokalizacija, razumevanje besed ter razvoj igre, saj je to podlaga za razvoj govora. Zato lahko z zgodnjo logopedsko obravnavo dosežemo optimalno raven verbalne komunikacije še pred všolanjem.

KAKO SE NAROČITI?

Lahko se naročite v Zdravstveni enoti avdiologopedskih ambulant CSG, Vinarska ulica 6 Maribor ali po telefonu (02 228 53 46). Ob prvem obisku logopeda potrebujete napotnico oziroma delovni nalog izbranega pediatra.

Že dalj časa sodelujemo z Univerzitetnim kliničnim centrom Maribor - Odsekom za intenzivno nego in terapijo Klinike za pediatrijo. Starši vseh nedonošenih otrok in otrok s povečanim tveganjem za možgansko oškodovanost so napoteni v Zdravstveno enoto avdiologopedskih ambulant CSG Maribor.

Nekaj razlogov za pričetek projekta!

- Razvoj verbalne komunikacije je zelo zapleten, dinamičen, individualen, intenziven proces. Odvisen je od zdravega centralnega in perifernega živčnega sistema, zdravih govoril in razvitih čutil, pravilno in dobro razvitih psihičnih funkcij ter ustreznih govornih vzpodbud iz okolja.
- Pri nedonošenih oziroma prezgodaj rojenih otrocih obstaja povečano tveganje za upočasnen razvoj ter kasnitev tudi na področju govorno-jezikovne komunikacije.
- Predgovorni komunikaciji (jok, vokalizacija, bebljanje, pozornost, odzivnost, razumevanje ...) pripisujejo velik pomen za razvoj verbalne

KDO VAS PRIČAKUJE?

- logopedi in specialisti klinične logopedije,
- timski sodelavci:
- psiholog,
- delovni terapevt,
- fizioterapevt,
- pedopsihiater,
- otorinolaringolog ...

KAJ NUDIMO?

- celostni preventivni pregled,
- individualizirano logopedsko terapijo oziroma spremljanje,
- psihološko diagnostiko, svetovanje,
- delovno in fizioterapijo,
- specialistične preglede,
- svetovanje in pomoč staršem ...

komunikacije. Na osnovi zgodnjega motoričnega razvoja, predverbalne faze ter razvoja igre pa lahko sklepamo o kasnejšem govorno-jezikovnem razvoju otroka.

Pri učenju govora je pomembna interakcija med dozorevanjem ter vzgojo, pri kateri je v ospredju komunikacija otrok - starši.

- Le zgodnja celostna diagnostika morebitnih primanjkljajev na področju komunikacije nam omogoča ustrezno individualizirano logopedsko obravnavo ter rehabilitacijo.

ZAKAJ SE OGLASITI PRI LOGOPEDU?

Da opravimo preventivni pregled ter tako čim prej odkrijemo morebitna odstopanja oziroma primanjkljaje na področju komunikacije. Na osnovi ugotovitev se odločamo o potrebnosti nadaljnega spremljanja, svetovanja oziroma logopedske terapije.

KJE NAS NAJDETE?

- Vinarska ulica 6, 2000 Maribor,
- telefon: 02 228 53 46 (49)

NAŠE NAČELO

- individualiziran pristop,
- celostna obravnava posameznika,
- timski pristop,
- vključevanje in sodelovanje s starši pri obravnavi njihovih otrok

Na svetu si, da gledaš sonce,
na svetu si, da greš za soncem,
na svetu si, da sam si sonce
in da s sveta odganjaš sence.
(T. Pavček)

Poslušanje je naša strast.

Z odločitvijo za Cochlear ste se odločili za vodilno podjetje v inovativnih rešitvah na področju implantiranja za gluhe in naglušne.

Baha®

Nucleus®

Cochlear omogoča izredno dobre slušne sposobnosti, ter nudi najbolj napredne novosti v tehnologiji.

Sistem polževega vsadka Nucleus® Freedom™ nudi revolucionarno nov način poslušanja; zagotavlja naraven svet zvokov za tiste, ki so težko naglušni oz. gluhi.

Cochlearjev kostno vsidrani slušni pripomoček BAHA® nudi preprosto in učinkovito rešitev za osebe z znatno prevodno naglušnostjo, mešano izgubo sluha ali enostransko gluhoto.

Danes več ljudi uporablja cochlearjev sistem implantov kot sistem katerega koli drugega proizvajalca. Zaupajo in računajo na cochlearjevo obljubo o podpori strankam za celo življensko obdobje – **Hear now. And always.**

www.cochlear.com

Cochlear and the elliptical logo are trademarks of Cochlear Limited. Nucleus and Baha are registered trademarks of Cochlear Limited. N31897 ISS3 AUG08

Hear now. And always

